

Spiker radiowy

265606

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

ZADANIA I CZYNNOŚCI ROBOCZE

Obecnie rola spikera radiowego uległa znacznemu ograniczeniu i w zasadzie można stwierdzić, że zawód ten praktycznie przestał funkcjonować w postaci obowiązującej jeszcze do niedawna. Spiker radiowy był bowiem odpowiedzialny głównie za czytanie powierzonych mu tekstów i zapowiadanie kolejnych punktów programu. Dziś jego charakter pracy zależy głównie od potrzeb redakcji, w której pracuje oraz umiejętności i doświadczenia dziennikarskiego. Coraz częściej pełni on obowiązki prezentera radiowego i zajmuje się prowadzeniem programów autorskich, rozmów ze słuchaczami na antenie, przeprowadzaniem wywiadów z gośćmi w studiu. Istotnym elementem pracy w tym zawodzie jest odpowiednie przygotowanie programu, który następnie będzie realizowany na antenie. Pełniąc obowiązki prezentera – wydawcy wiadomości, należy liczyć się z koniecznością samodzielnego przygotowania konkretnego wydania tego serwisu, co oczywiście łączy się nieodzownie ze zdobywaniem koniecznych informacji. Może się to odbywać np. przez telefon (gromadząc informacje lokalne z regionu), czy poprzez korzystanie z informacji podawanych przez różnego rodzaju agencje informacyjne np. Polską Agencję Prasową czy Informacyjną Agencję Radiową. Może także wykorzystać materiały dźwiękowe przygotowane wcześniej przez siebie lub inną osobę, zajmującą się nagrywaniem informacji do audycji tego typu. Następnie bardzo ważne jest odpowiednie zredagowanie tekstu i zaprezentowanie go odbiorcom. Tak więc, autor programu to jednocześnie spiker i prezenter (czasem także reporter), który przez cały czas trwania programu „na żywo” realizuje go, prowadzi i jest odpowiedzialny za jego przebieg, zawartość i kształt. Oprócz magazynów informacyjnych może on także prowadzić audycje publicystyczne, muzyczne, kulturalne, czy sportowe. Wówczas jego obowiązki rozpoczynają się już od wskazania pomysłu na audycję, jej temat, kształt i przebieg, poprzez pracę z mikrofonem w celu nagrania odpowiedniego materiału dźwiękowego, wykonanie koniecznego montażu tego materiału, w celu wyłonienia najbardziej istotnych treści, do zaprezentowania go słuchaczom na antenie. Tak więc realizowanie autorskich programów od początku do końca odbywa się przez autora, choć oczywiście może on korzystać z materiałów dźwiękowych przygotowanych przez inne osoby lub też we współpracy z innymi dziennikarzami przygotowywać konkretne audycje.

Nieodzowną częścią pracy jest obsługa komputera, a w szczególności programów do edycji tekstu, programów służących do montażu dźwięku oraz sprawne poruszanie się po stronach internetowych. Niemniej jednak, niezbędne w tym zawodzie jest posiadanie umiejętności korzystania z narzędzi mowy, gdyż najistotniejsze zadanie polega tu na komunikatywnym, dobrze słyszalnym i bezbłędnym posługiwaniu się słowem. Współczesny spiker nie tylko sam pisze teksty i wnosi do nich konieczne poprawki, lecz także - przed prezentacją treści - sam sprawdza tekst pod kątem konstrukcji gramatycznej i stylistycznej. Musi poradzić sobie z bezbłędnym odczytaniem specjalistycznych terminów i wszelkich słów w obcych językach. Nie może

sobie pozwolić na błędne wypowiadanie nazwisk, nazw geograficznych, pojęć kulturowych, chociażby nawet pochodziły z języków odległych od naszej rodziny językowej. Powinien zatem znać aktualne systemy transkrypcji i wokalizacji nazw w rozmaitych większych językach świata, a wszelkie niejasności powinien wyjaśniać ze specjalistami (językoznawcami).

Wykonywanie tego zawodu wymaga interesowania się historią cywilizacji i wydarzeniami we współczesnym świecie. Rozległa wiedza i orientacja w aktualnych wydarzeniach chroni spikera przed popełnianiem rażących błędów.

Środowisko pracy

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

ŚRODOWISKO PRACY

Warunki materialne

Zdecydowana większość obowiązków w tym zawodzie jest wykonywana w pomieszczeniach zamkniętych. Poza pokojami biurowymi w redakcji, gdzie przygotowywane są materiały do programów, miejscem pracy jest studio radiowe. Nowoczesne studia radiowe są dość komfortowymi pomieszczeniami, klimatyzowanymi, często także z dostępem dziennego światła. Niejednokrotnie zdarza się, że zdobywanie informacji, nagrywanie rozmów, przygotowywanie materiałów reporterskich jest realizowane w plenerze, na ulicy, w budynku urzędu, teatru, filharmonii, na stadionie, itp. Dlatego też należy liczyć się z aktualnymi realiami otoczenia (wysoka lub niska temperatura, opady, silny wiatr, hałas). Wpływ niekorzystnych warunków na zdrowie osoby pracującej w tym zawodzie zależy oczywiście od stopnia ich nasilenia w trakcie pracy, długotrwałości oddziaływania, a przede wszystkim od indywidualnych predyspozycji, związanych z cechami osobniczej odporności organizmu. Niemniej jednak należy liczyć się z możliwością występowania zagrożeń związanych z zapadaniem na choroby układu oddechowego oraz choroby narządu głosu.

Warunki społeczne

Praca w tym zawodzie ma charakter zdecydowanie indywidualny. Większość zadań wykonuje się samodzielnie, począwszy od zgromadzenia informacji, przygotowania i zredagowania tekstu, poprzez montaż materiałów dźwiękowych, do odczytania i zaprezentowania materiału na antenie radia. Jednakże w tym zawodzie duże znaczenie ma również umiejętność współpracy z ludźmi. Dotyczy to zwłaszcza realizacji programów przygotowywanych przez zespół dziennikarzy, ponadto w trakcie emisji konieczna jest umiejętność współdziałania z realizatorem dźwięku oraz innymi członkami zespołu redakcyjnego, mającymi wpływ na przebieg i ostateczny kształt programu.

Warunki organizacyjne

Cechą pracy w tym zawodzie jest ponoszenie osobistej odpowiedzialności za efekt swojej działalności. Praca nie należy do zajęć, które miałyby charakter zrutynizowany. W zawodzie tym powszechnie występuje praca w systemie zmianowym, w różnych porach dnia i nocy, w dni powszednie oraz w dni wolne od pracy. Godziny pracy zależą

od stacji radiowej i nie ma co do ich liczby żadnych wytycznych. Praca w tym zawodzie nie wiąże się z koniecznością częstych wyjazdów i przemieszczania się na duże odległości.

Wymagania psychologiczne

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

WYMAGANIA PSYCHOLOGICZNE

Potencjalny kandydat do tego zawodu musi odznaczać się dużą ciekawością otaczającego świata. Kolejnym warunkiem jest konieczność posiadania umiejętności posługiwania się słowem, nawiązywania kontaktów z ludźmi, łatwość wypowiedzi w mowie i piśmie i umiejętność prowadzenia rozmowy. Te podstawowe cechy winny być rozwijane i doskonalone przez całą karierę zawodową. Niezbędna jest także spostrzegawczość i zdolność do wychwytywania i rozumienia różnego rodzaju zjawisk i problemów, umiejętność nawiązywania współpracy z ludźmi oraz zdolność do oceny problemu czy wydarzenia z innej perspektywy. Spiker nie może przy tym zatracić obiektywnego osądu sytuacji. Dociekliwość, umiejętność zdobywania informacji i posiadanie poczucia odpowiedzialności za wykonywaną pracę to kolejne, niezwykle istotne cechy, którymi powinien odznaczać się kandydat do tego zawodu. Niezbędna jest także wysoka odporność na stres, duża samokontrola i umiejętność pracy pod presją czasu.

Podstawowym warunkiem powodzenia w tym zawodzie jest dobra dykcja i odpowiednia barwa głosu (fonogeniczny głos). Kandydaci do pracy poddawani są różnego rodzaju szkoleniom mającym na celu opanowanie modulacji głosu w różnych skalach, wyszkolenie płynności i odpowiedniego rytmu mowy i wyćwiczenie perfekcyjnej dykcji. Ważnym zadaniem spikera jest umiejętność przedstawienia informacji w sposób bezosobowy, dlatego też w zawodzie tym konieczne jest wypracowanie wybitnych zdolności kontrolowania własnych emocji. Jest rzeczą oczywistą, że przedstawiciel tego zawodu musi odznaczać się dużą odpornością emocjonalną i brakiem lęku przed koniecznością wystąpień publicznych. Wykonywanie tego zawodu wymaga umiejętności koncentracji uwagi, dobrej pamięci, samodzielności i dokładności. Jest to konieczne już na etapie przygotowywania materiału, aby wychwycić ewentualne błędy i pomyłki, nie zaniedbać żadnego, choćby najdrobniejszego szczegółu, który na antenie mógłby być wychwycony. Niezwykle istotna jest więc doskonała znajomość języka polskiego, głównie w zakresie gramatyki, stylistyki i składni oraz dobre wyczucie form literackich. Znakomicie ułatwia pracę posiadanie zdolności językowych oraz znajomość języków obcych. Jest to szczególnie przydatne w trakcie prezentacji tekstów zawierających wyrazy i zwroty obcojęzyczne, które obecnie stosuje się w mediach niezwykle często.

Kandydata do pracy powinien charakteryzować dobry refleks, istotny w sytuacjach ekstremalnych, np. gdy niespodziewanie konieczne jest odczytanie tekstu z ostatniej chwili, czy zareagowanie w odpowiednim momencie przy wystąpieniu błędów, czy nieoczekiwanych a koniecznych modyfikacji. Uprawianie tego zawodu znacznie ułatwia rozległa wiedza z bardzo wielu różnych dziedzin, która przede wszystkim strzeże przed rozmaitymi błędami w nazwach, czy skojarzeniach.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

WYMAGANIA FIZYCZNE I ZDROWOTNE

Wykonywanie tego zawodu wymaga dużej sprawności organów głosu, narządu wzroku i słuchu. Nawet niewielkie zaburzenia mowy, nieodpowiednia dykcja czy artykulacja dźwięków są poważnym przeciwwskazaniem do podjęcia pracy. Niektóre z tych zaburzeń można zniwelować, jednakże aspekty te w decydujący sposób wpływają na ocenę kandydata do pracy. Tylko duża motywacja, silna determinacja i spory wkład pracy może spowodować, że osoba przezwycięży stwierdzone dysfunkcje i będzie mieć szanse na rozwój w tym zawodzie. Pomimo tego, iż charakter pracy należy zaliczyć do pracy bardzo lekkiej, konieczne jest jednak branie pod uwagę konieczności wykonywania pracy także na wolnym powietrzu, przy zmiennych warunkach atmosferycznych. Osoba przygotowująca materiał dźwiękowy z koncertu, meczu piłkarskiego, pikniku, czy jakiegokolwiek występu plenerowego musi liczyć się z możliwością pracy w upale, opadach deszczu, śniegu, silnym wietrze, itp. Tak więc ogólna wydolność fizyczna i dobry stan zdrowia to cechy pożądane w tym zawodzie. Niezbędne natomiast jest posiadanie zręcznych rąk i palców, konieczne szczególnie w przypadku obsługi komputera, urządzeń biurowych jak fax, telefon, drukarka, skaner oraz sprzętu do nagrywania dźwięku. Sprawna obsługa tych urządzeń wpływa na szybkość i jakość wykonywanych zadań zawodowych. Obecnie brak umiejętności choćby obsługi komputera w wymaganym zakresie, praktycznie uniemożliwia wykonywanie pracy w zawodzie.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

WARUNKI PODJĘCIA PRACY W ZAWODZIE

Niezbędnym warunkiem do uzyskania pracy w tym zawodzie jest posiadanie wyższego wykształcenia na poziomie magisterskim. Najczęściej preferowane są osoby legitymujące się dyplomem ukończenia studiów na kierunkach filologicznych, a zwłaszcza filologii polskiej, jak również absolwenci studiów dziennikarskich. Na uczelniach kształcących przyszłych dziennikarzy można wybierać różne kierunki, np.: dziennikarstwo i komunikacja medialna, dziennikarstwo i komunikacja społeczna, dziennikarstwo i komunikowanie polityczne, dziennikarstwo i nowe media, dziennikarstwo i public relations, dziennikarstwo międzynarodowe, multimedialne, muzyczne, on-line, prasowe, radiowe i telewizyjne, społeczno-polityczne, sportowe, śledcze, itp.

Oprócz posiadanego wykształcenia, kluczowe znaczenie przy podejmowaniu pracy stanowi odznaczanie się dobrą dykcją, wysoko rozwiniętą elokwencją słowną, błyskotliwą osobowością, ciekawością świata i otwarciem na ludzi, ich problemy, zdarzenia i sytuacje. Do wykonywania tego zawodu konieczny jest talent, niezwykła kreatywność i ponadprzeciętna pracowitość. Tę profesję uprawiają zazwyczaj osoby starannie wykształcone, znające języki obce.

Droga wejścia do zawodu polega zwykle na zgłoszeniu się do konkursu, organizowanego co pewien czas przez różne stacje radiowe. Najlepsi kandydaci, wyłonieni w trakcie konkursu są szkoleni przez daną rozgłośnię.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

MOŻLIWOŚCI AWANSU W HIERARCHII ZAWODOWEJ

W zawodzie tym właściwie nie istnieją możliwości formalnego awansu. Dobry spiker radiowy wyrabia sobie z czasem nazwisko w świecie zawodowym i jest osobą znaną publicznie. Wraz z umacnianiem się pozycji zawodowej wzrastają również jego szanse na otrzymywanie coraz lepszych, bardziej prestiżowych propozycji pracy na zewnątrz stacji. Awans w tym zawodzie jest więc głównie związany z renomą nazwiska i bardziej rozległymi możliwościami zarobkowania.

Chociaż jego praca w większości ma charakter indywidualny, gdyż sam odpowiada za wybór formy i treści materiału, to jednak kierownictwo redakcji ma prawo zasugerować, lub też niejednokrotnie nawet narzucić mu wniesienie ewentualnych modyfikacji, poprawek, czy skrótów. Im wyższe kwalifikacje zawodowe spikera, większe umiejętności i doświadczenie w tej profesji, tym większą ma także swobodę działania, zarówno w zakresie doboru tematu, propozycji programowych, jak i sposobu ich opracowania, przebiegu i realizacji. Duże doświadczenie zawodowe połączone z profesjonalnie wykonywaną pracą może zaowocować otrzymaniem stanowiska szefa redakcji.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

MOŻLIWOŚCI PODJĘCIA PRACY PRZEZ DOROSŁYCH

Możliwość podjęcia zatrudnienia w tym zawodzie istnieje praktycznie w każdym przedziale wiekowym. Jednakże największe szanse na otrzymanie pracy mają oczywiście osoby młode, bezpośrednio po ukończeniu studiów wyższych. Czasami nawet zdarza się, że już w trakcie studiów możliwa jest współpraca młodego człowieka z daną rozgłośnią, która decyduje się na wykorzystywanie ciekawie przygotowanych przez niego materiałów dźwiękowych i wyemitowanie ich na antenie. Wychwytywanie młodych talentów przez niektóre rozgłosie często owocuje pozyskaniem na stałe zdolnego dziennikarza. Zawód ten można także zacząć wykonywać również w wieku dojrzałym. Ważne jest posiadanie dużej odporności psychofizycznej, która pozwala sprostać wymaganiom tego trudnego zawodu.

Możliwości zatrudnienia

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

Miejszem pracy w tym zawodzie są stacje radiowe o zasięgu lokalnym, regionalnym lub ogólnokrajowym. Najczęściej kandydaci do pracy są wyłaniani w drodze konkursu, ogłaszanego przez daną rozgłośnię. Oprócz posiadanych zdolności i predyspozycji do tego zawodu, ogromne znaczenie ma również dobre przygotowanie do wzięcia udziału w takim konkursie. Liczą się nie tylko profesjonalnie przygotowane dokumenty aplikacyjne, ale również fachowo zaprezentowane umiejętności praktyczne. Na współczesnym rynku pracy kandydat do zawodu musi liczyć się z koniecznością złożenia wizyt w wielu różnych redakcjach radiowych, odbyć mnóstwo stresujących

rozmów kwalifikacyjnych, być poddanym wielu różnym sprawdzianom przydatności i umiejętności zawodowych, zanim jego poszukiwanie zakończy się osiągnięciem sukcesu. Tak więc, odporność emocjonalna, inicjatywa, upór i determinacja to nieodzowne elementy, które muszą towarzyszyć w trakcie poszukiwania zatrudnienia.

Największe możliwości znalezienia pracy w tym zawodzie istnieją w dużych aglomeracjach miejskich, gdzie swoją siedzibę mają ogólnopolskie, największe i najbardziej prestiżowe redakcje radiowe. W mniejszych ośrodkach potencjalnymi pracodawcami są lokalne rozgłośnie.

Zawody pokrewne

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

ZAWODY POKREWNE

prezenter telewizyjny

konferansjer

dziennikarz

redaktor programowy

redaktor wydawniczy

edytor materiałów źródłowych

sufler

Polecana literatura

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

POLECANA LITERATURA

·Kazimierz Wolny-Zmorzyński, A. Kaliszewski, W. Furman *Gatunki dziennikarskie. Teoria, praktyka, język*, Wydawnictwa akademickie i profesjonalne, 2006

·Jan Strupczewski, *Vademecum dziennikarza*, Warszawa 1999

·A. Niczyperowicz (red.), *Dziennikarstwo od kuchni*, Poznań 2001

·J. Adamowski (red.), *O warsztacie dziennikarskim*, Warszawa 2002

·M. Kuziak, S.Rzepczyński, *Jak dobrze pisać*, Warszawa 2002

·A. Wiszniewski, *Jak pisać skutecznie*, Katowice 2003

·A. Magoń, *Reporter i jego warsztat*, Kraków 1993

·Mariusz Ziomecki, Krzysztof Skowroński, *ABC Dziennikarstwa*

- Zbigniew Bener, Edward Chudziński, *Dziennikarstwo i świat mediów*, Universitas 2008
- Marek Chyliński, Stephen Russ-Mohl, *Dziennikarstwo*, 2008
- Marcin Hermanowski, Wiesława Kubaszewska, *Radio. Historia i współczesność*, Ars nova 2008
- Grażyna Stachyra, *Gatunki audycji w radiu sformatowanym*, UMCS 2008
- Adams Sally, Hick Wynford, *Wywiad dziennikarski*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2007
- Robert Mc Leish, *Produkcja radiowa*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2007
- Piotr Legutko, Dobrosław Rodziewicz, *Gra w media Między informacją a deformacją*, Stentor 2007
- Stanisław Przygoń, *Interpretacja. Mówię, czytam, wygłaszam*, Książka i wiedza 2007
- Andrew Boyd, *Dziennikarstwo radiowo-telewizyjne*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2006